FLYGBLAD N:r 31. 1937

IMP. INST. ENT.
— LIBRARY —
14 JUN 1937
SERIAL
SEPARATE
En. 103 A

BIPESTLAGEN.

Sammanfattning av bestämmelserna i Kungl. förordningen och kungörelsen samt statens växtskyddsanstalts tilläggsföreskrifter, jämte kommentarer.

Den 1 juli 1934 trädde i kraft dels Kungl. Maj:ts förordning den 15 juni 1934 angående åtgärder mot smittsamma sjukdomar hos bin, dels ock Kungl. Maj:ts kungörelse samma dag med tillämpningsföreskrifter till förordningen.[1] I enlighet med 6 § kungörelsen har sedermera styrelsen för statens växtskyddsanstalt meddelat vissa tilläggsföreskrifter, som befunnits vara erforderliga utöver bestämmelserna i förordningen och kungörelsen.

Till ledning för de i enlighet med förordningen utsedda tillsyningsmännen, lämnas i det följande en sammanfattning av de bestämmelser, som meddelas såväl i förordningen och kungörelsen som i växtskyddsanstaltens tilläggsföreskrifter, jämte erforderliga kommentarer därtill. Denna sammanfattning må därför i tillämpliga delar tjäna som instruktion för tillsyningsmännen.

De i lagen åsyftade sjukdomarna och de områden, inom vilka de skola bekämpas.

Av de i landet förekommande sjukdomarna hos bin och deras yngel är det för närvarande endast tvenne smittsamma sjukdomar, som (1 § F)[2] skola kunna bekämpas inom landet i enlighet med förordningens bestämmelser, nämligen *yngelröta* (bipest, nymfpest) och *nosemasjuka*. Kungl. Maj:t kan emellertid när som helst förordna att även andra smittsamma bisjukdomar än dessa båda skola kunna bekämpas enligt samma grunder (14 § F).

[1] Svensk Författningssamling 1934, Nr 277 och 278.

[2] Följande förkortningar användas här: F = förordningen, K = kungörelsen, SV = växtskyddsanstaltens tilläggsföreskrifter.

Förekommer inom ett hushållningssällskaps område någon av nämnda bisjukdomar, kan hushållningssällskapet eller någon inom dettas område verksam, större biodlarförening hos länsstyrelsen begära att lagen skall tillämpas inom ifrågavarande område. Efter hörande av växtskyddsanstalten kan länsstyrelsen därpå förordna att antingen båda sjukdomarna eller också endast den ena av dem skall bekämpas inom ifrågavarande hushållningssällskaps hela område eller en del därav (1 § F).

Sådant förordnande kan sedermera återkallas av länsstyrelsen, om hushållningsällskapet eller biodlarföreningen gör framställning därom, eller om skäl därtill eljest är för handen (13 § F).

Tillsyningsmännens tillsättning och allmänna uppgifter.

Så snart länsstyrelsen förordnat att lagen skall tillämpas inom ett visst område, åligger det hushållningssällskapets förvaltningsutskott att i samråd med styrelserna för de inom sällskapets område verksamma större biodlarföreningarna utse erforderligt antal tillsyningsmän, vilka vardera få sig anvisat ett bestämt tillsyningsdistrikt. Uppgift på de personer, som utsetts till tillsyningsmän, skall lämnas till växtskyddsanstalten samt bringas till allmänhetens kännedom (2 § F).

Till tillsyningsman kan endast den utses, som har erforderlig kunskap om de smittsamma bisjukdomarna och hur de bekämpas, och som i övrigt kan anses lämplig för uppdraget. Sådant uppdrag kan när som helst återkallas (2 § K).

Tillsyningsmannens uppgifter falla uteslutande inom ramen för de i förordningen, kungörelsen och växtskyddsanstaltens tilläggsföreskrifter meddelade bestämmelserna, vilka alla här sammanfattas och kommenteras.

Tillsyningsmannen har rätt att av växtskyddsanstalten begära råd och upplysningar i alla frågor, som beröra hans verksamhet. Lämnas av anstalten föreskrifter rörande sättet för sjukdoms bekämpande, skall han ställa sig dem till efterrättelse (2 § F). Han är därjämte skyldig att följa övriga föreskrifter, som i förekommande fall kunna meddelas honom av anstalten.

Tillsyningsmannen bör sträva efter att skaffa sig god allmän kännedom om arten och omfattningen av biodlingen inom tillsyningsdistriktet, samt lära känna där befintliga anstalter för bearbetning av honung och vax ävensom de biodlare, vilka där bedriva affärsmässig försäljning av levande bin. Han bör tillse att de av honom företagna åtgärderna icke draga större kostnader än nödvändigt vare sig för den enskilde biodlaren eller den organisation — hushållningssällskap eller biodlarförening — som skall betala hans ersättning.

Biodlares anmälningsplikt.

Varje biodlare, vars bigård är belägen inom ett tillsyningsdistrikt, och som vet eller har skälig anledning att misstänka att någon av de sjukdomar, som

enligt länsstyrelsens beslut skola bekämpas inom området, förekommer bland hans bisamhällen, är skyldig att ofördröjligen anmäla detta till tillsyningsmannen (3 § F).

Undersökning av misstänkta sjukdomsfall.

Om tillsyningsmannen mottagit sådan anmälan från någon biodlare eller om han eljest har anledning att misstänka att smittsam sjukdom förekommer i någon bigård inom hans tillsyningsdistrikt, skall han verkställa erforderlig undersökning (3 § F).

De för sådan undersökning behövliga proven av yngel, bin och deras uttömningar m. m. bör tillsyningsmannen så vitt möjligt skriftligen begära av biodlaren. Endast om ifrågavarande bigård är belägen nära tillsyningsmannens boningsort eller om särskilda omständigheter föreligga — t. ex. om biodlaren vägrar insända begärt prov — kan en undersökning i själva bigården anses vara välbefogad (SV).

Innehavare av bigård må icke hindra tillsyningsman att verkställa sådan undersökning (3 § F).

Kan tillsyningsmannen vid undersökning av proven ej avgöra om smittsam bisjukdom föreligger, skall han insända dem till växtskyddsanstalten (3 § K). Då tillsyningsmannen emellertid aldrig med full säkerhet kan igenkänna annan sjukdom än den typiska nymfpesten, är han således skyldig att till anstalten insända alla prov av bin och deras uttömningar samt prov av kakdelar, vari ynglet eller yngelresterna icke förete de för fullt utbildad, typisk nymfpest utmärkande kännetecknen, ävensom övriga möjligen förekommande prov. Han skall därvid tillse att samtliga prov äro för undersökning lämpliga (SV).

Kakprov böra vara minst 1 kvdm stora och så vitt möjligt väl besatta med yngel eller yngelrester; biprov böra innehålla minst ett 30-tal döda bin. Kakdelar med honung eller socker böra icke insändas, då en undersökning av dylika prov icke ger säkra resultat. Samtliga prov skola vara väl inslagna var för sig samt ordentligt inpackade i en trälåda eller stadig pappask. Å varje prov skall tydligt angivas vederbörande biodlares namn och adress samt bisamhällets nummer eller beteckning; på särskilt papper inuti försändelsen, ävensom på dennas omslag, skall tillsyningsmannen skriva sitt namn och sin adress.

Så snart proven hunnit undersökas, lämnar anstalten såväl tillsyningsmannen som biodlaren meddelande om undersökningens resultat (3 § K).

Åtgärder för samhälles botande.

Om det vid undersökning visar sig att ett bisamhälle är angripet av sådan smittsam sjukdom, som enligt länsstyrelsens beslut skall bekämpas inom området, åligger det tillsyningsmannen att föreskriva bigårdens innehavare att vidtaga de

för samhällets botande erforderliga åtgärderna (4 § F). Han skall därvid noga iakttaga de föreskrifter rörande behandlingssättet, som under rubriken »Bekämpningsåtgärder» meddelas i de av växtskyddsanstalten utgivna flygbladen om dessa sjukdomar (SV).

Innehavaren av bigården skall skyndsamt utföra de föreskrivna åtgärderna och sedan lämna tillsyningsmannen meddelande därom. Kan han icke själv utföra dem, har han rätt att påkalla biträde därtill av tillsyningsmannen (5 § F).

Underlåter innehavaren av bigården att utföra de föreskrivna åtgärderna, må dessa utföras av tillsyningsmannen (6 § F).

Tillsyningsmannen är skyldig att vid varje arbete i bigård iakttaga största renlighet och försiktighet, så att han icke bidrar till att sprida möjligen förekommande smittsamma sjukdomar (SV).

Förintande av bisamhällen.

Om ett av yngelröta eller nosemasjukt smittat bisamhälle befinnes vara så försvagat, att tillsyningsmannen anser att det bör förintas, skall han först inhämta växtskyddsanstaltens medgivande, innan han får ge någon föreskrift därom (4 § F). I sin framställning till anstalten skall han tydligt ange de skäl, som tala för sådan åtgärd. Om däremot biägaren själv önskar och föreslår att ett samhälle skall förintas, erfordras givetvis icke anstaltens medgivande.

Sådant medgivande fordras ej heller när det är fråga om smittat bisamhälle, som tagit bostad i ihåligt träd, boningshus och annat, som ej är avsett till bibostad, och när man kan vänta, att genom förintandet endast obetydlig skada förorsakas på ifrågavarande föremål (4 § F). För den skada, som förorsakats genom förintande av sådant bisamhälle, kan den, som drabbas av skadan, erhålla ersättning av allmänna medel — förutsatt att det förintade samhället icke tillhörde honom. Storleken av denna ersättning bestämmes av länsstyrelsen efter hörande av den tillsyningsman, som föreskrivit förintandet. Ersättningsanspråk skola framställas till länsstyrelsen inom tre månader från det förintandet av bisamhället ägde rum, vid äventyr att rätten till ersättning eljest anses förverkad (8 § F).

Tillsyningsmannen skall vara närvarande vid varje förintande av bisamhälle, som kan ge anledning till sådant ersättningsanspråk, och föra protokoll över förrättningen. I protokollet skall han så fullständigt som möjligt anteckna alla de omständigheter, som kunna tjäna till ledning för ersättningsanspråkets bedömande (4 § K).

Förvaring och förflyttning av bikupor, biredskap, vax och honung m. m.

Inom varje tillsyningsdistrikt skola alla tomma bikupor ävensom all honung och vax och allt avfall därav förvaras på sådant sätt, att bin icke kunna få tillträde därtill.

Utan vederbörande tillsyningsmans medgivande är det dessutom förbjudet att från de hushållningssällskaps områden, där lagen tillämpas, utföra bisamhällen, bikupor samt vax och redskap, som användas för biskötsel.

Dessa stadganden gälla dock ej för bikupor eller biredskap, som icke förut använts för sitt ändamål eller bevisligen äro smittfria.

Tillsyningsmannens dagboksföring.

Tillsyningsmannen är skyldig att över varje utförd undersökning och förrättning föra noggranna anteckningar, dagbok, enligt formulär, som fastställes av växtskyddsanstalten. Dessa anteckningar skola sedermera insändas till vederbörande hushållningssällskaps förvaltningsutskott på av detta fastställd tid (SV).

Tillsyningsmannens arvode.

För det arbete, tillsyningsmannen utför i enlighet med sitt uppdrag, är han berättigad att erhålla ersättning enligt särskild taxa. Denna fastställes av växtskyddsanstalten efter förslag av det hushållningssällskaps förvaltningsutskott, som utsett tillsyningsmannen (5 § K).

Ersättningen skall i regel betalas av det hushållningsällskap eller den biodlarförening, som hos länsstyrelsen begärt att lagen skall tillämpas inom området. Undantag härifrån göres emellertid för de åtgärder, som tillsyningsmannen vidtagit på grund av att biägaren begärt hans biträde eller underlåtit att följa tillsyningsmannens föreskrifter. I dessa båda fall åligger det biägaren att betala tillsyningsmannens ersättning (9 § F).

För att utfå den ersättning, som tillkommer honom, har tillsyningsmannen att följa de föreskrifter ifråga om arbetsbok, verifikationer eller dylikt, som kunna meddelas av den organisation, som har att betala hans ersättning (SV).

Straffbestämmelser.

Överträdelse av förordningens bestämmelser bestraffas med böter från tio till och med tvåhundra kronor (10 § F).

Detta straff ådömes den,

som underlåter att till tillsyningsmannen anmäla att han vet eller misstänker att i hans bigård förekommer sådan smittsam sjukdom, som enligt länsstyrelsens beslut skall bekämpas inom området,

som underlåter att utföra av tillsyningsmannen föreskriven åtgärd eller giva honom meddelande om utförandet av sådan åtgärd,

som lämnar tillsyningsmannen oriktig uppgift i sådant meddelande,

som förvarar förut begagnade, av bin icke bebodda och icke bevisligen smittfria bikupor eller honung, vax eller avfall därav, på sådant sätt att bin kunna

få tillträde därtill, eller utan tillsyningsmannens medgivande från området utför bisamhällen, vax eller förut begagnade och icke bevisligen smittfria bikupor eller biredskap, eller

som vägrar tillsyningsman tillträde till bigård inom hans tillsyningsdistrikt eller eljest söker hindra åtgärd, som tillsyningsman är berättigad vidtaga.

Åtal för sådan förseelse anhängiggöres vid allmän domstol och utföres av allmän åklagare (11 § F).

Statens växtskyddsanstalt.

Statens växtskyddsanstalt lämnar *kostnadsfritt upplysningar* och *råd* beträffande de odlade växternas sjukdomar och parasiter inom växt- och djurvärlden samt rörande bekämpningsmedel, besprutningsredskap m. m. Den utgiver tvenne publikationer: MEDDELANDEN och FLYGBLAD. De förra utdelas gratis till institutioner, bibliotek, skolor m. fl. samt tillhandahållas till låga priser i bokhandeln. Flygbladen kunna utan kostnad erhållas efter rekvisition hos anstalten. Vid beställning av större antal beräknas dock självkostnadspris.

Utdrag och citat ur anstaltens skrifter få endast göras under angivande av källan.

Växtskyddsanstaltens adress är endast:

STATENS VÄXTSKYDDSANSTALT, EXPERIMENTALFÄLTET

FALU NYA BOKTRYCKERI A.-B.
1 9 3 7